

Perdut!

On redimoni era aquella «Morta», aquell internat, de mal nom, que em tocava visitar? Ja m'havia semblat estrany que no aparegués al GPS del cotxe, però com que el mapa de camins i carreteres canviava sovint no hi havia donat importància. A més, quina mala sort, plovia a bots i barrals. M'aferava al volant amb la mirada enganxada al vidre. El poble era buit. A qui demanava com podia arribar-hi? M'havien dit: «En arribar al poble, prengui el primer camí de terra que trobi, que el portarà al cementiri. Voregi el recinte de parets blanques i, després dels tres garrofers, giri a la dreta, segueixi mig quilòmetre fins a trobar una desviació a l'esquerra, una mica amagada». *Amagada* havien dit. Com es pot amagar una desviació? Però potser es referien al fet indiscutible que carrers i camins eren, ara, un riu i el camp sencer, una bassa. I no parava de ploure. En cinc minuts començava la presentació del meu darrer llibre.

Ser escriptor era el millor ofici del món. Havia rebut premis i sortia sovint als diaris i a les televisions. Signava autògrafs als carrers, quan m'aturaven adolescents amb ganes de fer-se unes selfies, amb llargues cues de lectors que em demanaven una dedicatòria, als clubs de lectura... I a mi la imaginació no se m'acabava mai. Era la meva benzina!

Potser m'hauria d'haver imprès aquell e-mail tan estrany de l'internet, de nom tan ridícul, o, si més no, rellegir-lo. No l'havia acabat d'entendre. O dir que no. A mi les coses rares no em feien el pes.

- **Si vols llegir l'e-mail, ves a la pàgina 74.**
- **Si prefereixes continuar el viatge, ves a la pàgina 124.**

Vuitè capítol del llibre *Caça de bruixes* d'Albertus Harker

El procurador fiscal va alçar-se de manera solemne. Era un home gras com un porc i el signe del seu poder eren els vint-i-cinc botons de plata que lluïa a la camisola. No hi havia cap altre humà a la sala que es pogués permetre aquell distintiu de la classe dirigent.

—Agraeixo les seves paraules, que tinc en gran estima, senyor alcalde, però caldria que anéssim a l'origen de tot plegat. Vostè confirma que va veure aquestes i altres dones al bosc de la Marquesa ballant mig nues i donant voltes a un calder...

—Senyoria... només jugàvem...

—Algú li ha donat la paraula? Senyor secretari, afegeixi cinc fuetades.

I l'escrivà, assegut a primera fila davant del tribunal, va apuntar-ho fent lliscar la ploma amb parsimònia i solemnitat.

En temps d'ignorància, quan llegir i escriure estava només a les mans de les elits, la seva feina era fonamental.

—Així, la nit del vint-i-tres de juny van ser vistes tretze dones donant voltes al foc, algunes totalment descobertes cantant cançons profanes.

—Eren del *Carmina Burana*, senyoria...

—Apunti cinc fuetades més per a la Beneta per parlar quan no té la paraula donada. En efecte. Del *Carmina Burana*, també dit *Cantiones profanae cantoribus et choris cantandae comitantibus instrumentis atque imaginibus magicis*. Tradueixi, senyor alcalde!

El senyor alcalde se'l va mirar com qui veu una aparició.

—Senyor, jo no tinc estudis com vostra mercè... No més soc pagès.

—Jo els ho diré: cançons profanes per a cantants i coreutes per ser cantades amb instruments i imatges màgiques. Màgiques! S'adona de la gravetat de la situació, Beneta, també dita del be negre? Ara sí, parli!

—Són cançons de taverna, senyoria. Imitàvem, sense voler-los mal, els nostres marits, que tornen de la taverna beguts i mullats de cervesa. Ens divertíem i...

—Es divertien a costa dels seus marits? Els imitaven menyspreant-ne l'autoritat? I qui són vostès per fer riulla d'aquesta gent que porta el sou a casa, que treballa de sol a sol? Sense ells, senyores, vostès moririen de fam. Eren cançons lascives d'aparellament del diable. Confessin-ho! Eren les herbes prohibides les que ficaven al calder per preparar unguents per sortir volant? Ara sí, parli, Beneta! O la faré parlar a cops de bastó...

—Era sopa, senyoria! Sopa de verdures!

—Una nit d'estiu una sopa calenta?

—Així ens passen els fogots... L'escalfor ens els mata!

—Protesto! —va sentenciar el metge, alçant-se—. Des de quan les dones s'automediquen? I la nostra funció? Si poguessin, ens voldrien veure morts... Ens acusen de metjastres! Són aquests temps moderns diabòlics. Volen posar el nas arreu i no s'han fet les margarides per als porcs! Què deuen saber-ne elles? No hi ha res pitjor que les begudes calentes contra els fogots! La meva opinió és que, bevent-ne, el diable les veu més properes a la seva pròpia espècie, al seu propi foc de l'avern. Apunti-ho bé. Una sopa de verdures... La Beneta ens pren el pèl.

—No només hi havia tretze dones, sinó també unes quantes criatures, segons els testimonis. Joan Segarra, li demano que declari al tribunal. Quantes dones eren i quantes criatures?

—Tretze dones i quatre nenes de menys de nou o deu anys.

—Eren les nostres netes, senyor!

—Senyor secretari, apunti cinc fuetades més per a la Beneta. Que quedi clar en aquest procés que aquestes dones, bruixes de la pitjor espècie, estaven allixonant en les seves males arts les seves successores al tron de la immundícia i la barbaritat. Crido a declarar la nena Rosita Requesens, de nou anys.

I tot seguit...

—Escolta, nena, canta'ns la cançó que cantaves el vespre de Sant Joan.

Quins personatges!

Uaig comptar trenta-tres ancians asseguts en taules, com infants petits, sis fileres de cinc o sis persones assegudes en bancs de respatl·lers alts. Suposo que, vells com eren, si no haguessin trobat un lloc on recolzar-se, alguns haurien caigut. Quina ironia, anomenar-los joventut... Vaig riure. La majoria dels presents eren dones. La sala, de dimensions considerables, no tenia finestres. Sis fluorescents eren tota la il·luminació de la sala. Hi havia una pissarra de les antigues de color gris en un dels murs i una taula atrotinada i una cadira més vella encara en un racó. Allò no era ni una aula d'adults ni de la tercera edat. Era una classe de la quarta edat, de l'edat de pedra!

La majoria de dones eren desdentegades. Totes vestides de negre, en destacava la pell blanca farinosa i les mans ossudes, que semblaven de plàstic. Ara entenia per què no havien aplaudit en arribar. De segur que si ho fessin se'ls trencarien els dits, com macarrons blancs que cauen d'un plat. Vaig riure per dins. Tenien, la majoria, els

nassos ganxuts —d'aquells que parlen— i uns llavis fins d'una pal·lidesa cadavèrica. Moltes s'encorbaven cap endavant. N'hi havia una de cega amb les nines blanques. Allò era una aula o el dipòsit de cadàvers? Vaig tornar a riure. Ui! Quan ho expliqués als meus amics del cercle literari! I als del cercle de les arts? Se'n farien creus. «I vas sobreviure a tanta mort?», em preguntarien. «I aquelles bruixes no et van mossegar?»

Sí, semblaven bruixes. Hi havia també dos vells encarats, calbs i bonyeguts com pilotes desinflades, que em miraven com si volguessin matar-me: a aquells dos no els havia agradat el llibre. Qui no tenia pèls a la cara, hi tenia berrugues; qui no tenia gepa, tenia les espatlles caigudes. I si se'm moria algú durant l'exposició? Caldria que em limités a explicar les coses sense fer gaire soroll. Que dormissin si volien. M'agradava cridar i fer silencis en les meves conferències. I jo era el més animat, però aquí podia passar que me'ls carregués d'un crit a tots de cop. I encara com tenien ulls per llegir-me. Però ningú no portava ulleres, cosa ben estranya a aquella edat ben avançada. Alguns, tot i estar asseguts, es recolzaven en un bastó i altres, en un pal d'escombra. Mentre no m'esbatussessin!

Semblaven personatges del meu llibre.

- **Ara sí que ha arribat el teu moment estel·lar: ves a la pàgina 49.**
- **Si encara no has llegit cap capítol de *Caça de bruixes* o si et ve de gust rellegir-los, ves a la pàgina 11.**

L'execució

- **S**enyor Harker, el poble ha parlat. Ens acusa de ser bruixes, però vostè no escolta. No som bruixes. Les bruixes només han existit en el migrat cervell de l'home. Han existit les enveges, els odis, la ràbia, la venjança, el silenci. El càstig. Però tant l'home com la dona, al llarg dels segles, han descobert les extraordinàries propietats de les plantes, la quantitat exacta dels verins per tombar un brau o per adormir un exèrcit sencer, i no hi ha res de màgia blanca o negra aquí. Hi ha la natura. En virtut de la capacitat que m'atorga el càrrec de directora de la institució, em resulta molt plaent, senyor Harker, notificar-li que serà condemnat a morir no pas a la forca ni a la foguera. Això seria posar-nos a la seva altura...

Aquí vaig riure. Aquella era una obra de teatre excepcional, una farsa! Ja em veia com a autor a l'escenari del Teatre Nacional, rebent els aplaudiments per aquella comèdia negra, i al teatre Lope de Vega, i a la Comédie-Fran-

çaise, i als teatres de l'Off-Broadway, i a Londres, i a Sant Petersburg...

—Matarem l'actual Albertus Harker, però no pas la seva ànima, perquè compregui que això no és un càstig absolut, sinó una lliçó de la qual pensem que extraurà ensenyaments molt útils. Això no serà una maledicció, però sí, hi insisteixo, un càstig. Nosaltres no som bruixes, sinó dones dolgues i traïdes.

Llavors, la Beneta es va alçar i va recollir aquella substància blanquinosa de l'atuell on les set dones havien buidat els seus amulets.

També podria treballar d'actor, jo. Un escriptor-actor. Hi havia tants mals actors que un de bo seria un respir per als pobres espectadors. O de director teatral...

—No deuen pas voler que em prengui això? —diria el meu personatge en l'escena cabdal.

—No caldrà, senyor Harker.

—A més, tot reu, abans de morir, té dret a dir les seves darreres paraules.

Vaig somriure perquè aquella funció avançava al meu cap. Escriptor, dramaturg, actor!

—Ja ha parlat el seu llibre per vostè.

I quan estava repassant quina seria la frase que em tocava dir, les set dones i la resta de presents es van alçar, em van envoltar i, mentre jo cridava dient que allò era una vergonya, que no els volia fer mal, però que si hi insistien començaria a pegar-les i empenye-les, algú em va posar aquella porqueria salada a la boca, al mateix temps que m'empenyien a terra i m'obligaven a empassar-me-la. Jo repartia cops de puny,

però no encertava ni una d'aquelles closques. Centenars de dits ossuts van agafar-me el nas mentre introduïen aquella porqueria dintre meu. Vaig engolir la substància pudent, que, estranyament, tenia gust de farigola...

—Que el vostre darrer record humà sigui el d'aquesta poció —va dir una de les dones—, que no és poció de bruixes i sí d'humans. Que sapigueu que el senyor Damià Cruell, jutge i químic, la va trobar després de moltes investigacions i moltes morts i que la va fer servir per matar infants i carregar-ne les culpes a les dones a canvi d'un bon grapat d'escuts. Matava infants i feia penjar bruixes i després comprava terres. Aquesta fórmula que ens ha arribat a nosaltres la va obtenir, diuen, mentre cercava la pedra filosofal que convertia el metall en or. En no trobar-la, va topiar amb el verí de la transformació. I tants segles després ha estat d'utilitat per convertir-lo en fill de mare gossa.

—I per tal que recordeu el vostre nom, que serà Mina —va cridar l'Angustias.

Vaig veure, de terra estant, com em posava un collar de gos al coll, on vaig poder entrellucar el nom.

—T'estàvem esperant, Mina Harker...

I jo em vaig esvanir mentre el meu cos s'encenia com una flama. Em van envair tot d'estranyes picors, al meu estómac va començar tota una guerra i els meus llavis van regalimar un suc negre com el carbó i verd com el llot dels pantans!

• **Ves a la pàgina 28.**

Escales avall

20

—**L**i agraeixo molt, Madame Dudú, la seva confiança. Ja he tingut prou mals moments com per quedar-me. Aquest temporal em preocupa a l'hora de tornar a casa. Feia un sol que enamorava i, quan arribo al poble, el temps canvia de sobte i...

—I pot empitjorar. No s'hi capfiqui. Jo l'acompanyo a la planta baixa. Allà hi ha les aules que no es fan servir, l'aula de ciències naturals, la nostra biblioteca antiquíssima, quina llàstima que no la pugui visitar, el celler amb vins més vells encara i el pou. Un antic pou que ja és sec. El pou dels lladres!

—I per què dels lladres?

—Perquè diuen que en temps antic aquells que eren trobats robant eren llançats a un pou sense fons que deu connectar amb l'infern. Si s'hi llança una pedra, mai no s'arriba a sentir quan toca fons. També hi ha les antigues habitacions de les alumnes, quan això era un internat femení al segle XVIII. L'hi explico. És fàcil. Haurà d'entrar per

la biblioteca. Damunt de la porta hi ha un rètol que diu «Biblioteca». Vigili amb la pols i les aranyes... Ja ningú no hi baixa!

Vaig pensar que tampoc no era tan idiota. Em tractava com un nen, però la vaig deixar dir. En deu minuts seria fora i mai més no tornaria a trepitjar aquell internat.

—Bé, sé que hi van estar netejant fa un parell d'anys. Jo no hi baixo mai... És dolent per a la meva artrosi, entengui-ho! A la biblioteca hi ha una porta que dona al jardinet i d'allà a l'era és un salt. No s'hi ha fixat, però la casa ocupa un turonet. Vostè, en baixar a la tercera planta, ha baixat la muntanyeta i pot sortir a l'exterior.

«I el cotxe?», vaig pensar. Trucaria a la grua perquè el recollís. No pensava tornar a aquella casa de bojos.

—I que tingui bon viatge. Encara hi té un bon quart d'hora. No cal que s'afanyi. I no corri, que hi ha rajoles en mal estat i em sabia greu que s'entrebanqués.

Li vaig donar la mà. Li vaig dedicar un llibre, «Per a Madame Dudú, agraït», amb una signatura d'aquelles que tant m'agradaven, ampul·loses i amb arabescs, floritures que a la vella li agradarien, i em va acompanyar al pis de baix. Va encendre el llum: un trist fluorescent que feia pampallugues. I es va acomiadar amb dos petons llefiscosos. Jo crec que li agradava a aquella dona perquè em va deixar ben salivejat.

Quan va desaparèixer, vaig tenir un pensament: emportar-me una ampolla de vi antiquíssim —ni se n'adonarien— o fer una visita a la biblioteca. Si, de fet, hi havia de passar, per què no podia entretenir-m'hi una mica?

De segur que hi devia haver llibres valuosos. No pensava endur-me'n cap. Si se sabia, la meva carrera aniria en orris. Ja imaginava el titular: «Enxampat Harker, el lladre de llibres».

Una visita policial al meu domicili, una vegada feta la denúncia, la prova al descobert: no n'hi hauria prou d'amagar-lo sota el matalàs, que era el primer lloc on miraven. Però, de fet, no m'interessaven els llibres, massa grossos per guardar-los. M'interessava el seu interior. Ningú no hauria endevinat mai que Albertus Harker era un bon podador de llibres. No, no era meva aquella paraula estranya que semblava una potinga medicinal: bi-bli-o-clep-to-ma-ni-a. I mentre decidia si anar-me'n directament a la biblioteca o al celler, vaig recordar quins van ser els lladres de llibres més importants de la història.

22

- **Vols conèixer els millors lladres de llibres de la història? Accedeix a la teva pròpia ment, Albertus Harker. Ves a la pàgina 86.**
- **Vols explorar el soterrani? Ves amb compte! Ves a la pàgina 132.**

El calabós

Sota la llum tèrbola d'un fluorescent, vaig apropar-me a la reixa de metall del calabós.

—Li porto el menjar. Vostè perdoni. Jo no treballo aquí, però... bé... vostè és o era escriptor i ja deu saber com en som de tafaners els escriptors. Que es troba bé?

No deia res.

M'hi vaig apropar. Vaig ajupir-me per passar els plats a través d'una gatonera entre les reixes. L'home devia dormir o es feia el sord. Anhelava provocar-lo per fer-li una fotografia amb el mòbil. L'enviaria als diaris i als mitjans de comunicació. Jo, boig de mi, duia les claus en una mà i el mòbil a l'altra. Vaig posar-me dret i vaig clavar la mirada ben endins.

—Que hi ha algú?

De sobte, un rostre se'm va enganxar als barrots i, d'un cop violent, se'm va endur el clauer amb la clau. Vaig quedar mort, sense respiració. Respirava perquè el meu estómac era una fira d'atraccions. Havia d'anar a buidar corrents.

Però ell va ser més ràpid. Va obrir la porta. Va sortir d'una revolada i em va prendre el meu tres quarts d'una estrebada —tot eren mans— i el barret sense saber com i per què. Era boig! Va aprofitar el meu desconcert per agafar-me pel coll de la camisa, empenye'm dins la garjola i tancar la porta. Quan creia que tot era un joc absurd, se'm va apropar, amb els ulls esbatanats i el rostre llefiscós. Aquell rostre, aquells ulls... Somiava? Jo era dins o era fora? Lliure o reclòs? O era als dos llocs? Qui era ell i qui era jo? Quin malson era aquell? Era una al·lucinació provocada pel vi? Com era possible que aquell boig fos el més viu retrat de mi mateix? Érem com dues gotes d'aigua. Vestit com jo... era jo! De l'esglai de veure'm en aquella situació i de reconeixé'm en aquell monstre, el meu doble, no se'm va ocórrer cridar per avisar que el boig s'havia escapat. Vaig pensar en la comuna on els presoners feien les seves necessitats i quan vaig començar a sentir que l'estómac em rebentava vaig descarregar assegut a terra com un animal. Ell m'observava i reia. Només veia els seus ulls blaus i el seu rostre pàl·lid, ben enganxat als barrots, reptant-me.

—Soc lliure —va cridar—, soc lliure!

Quan em vaig alçar després de buidar, la panxa amenaçava de tallar-me la respiració i vaig veure com jo mateix fugia escales amunt.

- **Vols seguir en Batista el boig? Ves a la pàgina 63.**
- **Vols quedar-te? Ves a la pàgina 151.**